
Personálie

Generálmajor Jan Reidl (1902–1981)**Major General Jan Reidl (1902–1981)****Mgr. Milan Vyhlídal**

Jan Reidl se narodil 18. června 1902 do úřednické rodiny v Trhových Svinech. V předvečer 1. světové války zahájil studium na třeboňském gymnáziu. V době končícího konfliktu mladého studenta zajímaly především události října roku 1918 a vyhlášení svobodného státu. Pod vlivem situace se Jan Reidl ještě coby gymnazista přihlásil za dobrovolníka

Na snímku vpravo je Jan Reidl v době služby v předmnichovské armádě (sbírka rodiny)

1. pluku stráže svobody a do ledna 1919 se s ním zúčastnil akcí při zajišťování jihočeského pohraničí proti iredentistickým snahám místních Němců.

Reindlův otec chtěl, aby i jeho syn pokračoval v dráze finančního úředníka. Mladého Reindla ale od mlada fascinovaly stroje a jeho velkým snem bylo létání. Krátce po maturitě v roce 1922 sice ještě získal úřednické místo na třeboňském okresním úřadu, nicméně se ohlásila vojenská prezenční služba. Po odvodu definitivně dozněla myšlenka na studium Vojenské akademie v Hranicích na Moravě, kterou také úspěšně ukončil v srpnu 1924. Mladý poručík Jan Reindl určitě neměl ponětí, jak armáda jeho život v dalších obdobích ovlivní.

Cesta postupně vedla k vysněnému létání, když ho v červnu 1927 jako nadpočetného přidělili k Leteckému pluku 1 jako pozorovatele. Po pilotním výcviku v Prostějově se v roce 1932 konečně dočkal jmenování pilotem a v červnu 1934 došlo k jeho konečnému ustanovení polním pilotem.

V letech 1934 až 1936 Jan Reindl absolvoval Vysokou školu válečnou v Praze. Jako důstojník generálního štábu poté sloužil v Brně a v září 1937 se v hodnosti škpt. gšt. dostal na pozici referenta studijní skupiny 2. (zpravodajského) oddělení HŠ MNO. Nemusíme zdůrazňovat významnost vojenského zpravodajství, zvláště v konfrontaci se silícím tlakem ze strany nacistického Německa.

Jana Reindla jako pilota zařadili do letecké sekce studijní skupiny. K získávání poznatků o cizích státech jeho sekce mimo analýzy agenturních zpráv využívala i československých leteckých společností, kdy pracovníci 2. oddělení HŠ MNO včetně Jana Reindla, létali na pravidelných linkách přes německé území a pozorovali letiště, podniky a další strategická zařízení.

Do osobního i profesního života Jana Reindla zasáhla jak mnichovská krize, tak březnové události roku 1939. Muselo mu být hrozně, když v osudných březnových dnech ve své kanceláři poslouchal vysílání říšskoněmeckého rozhlasu o obsazování zmrazeného zbytku republiky. Mezitím na dvoře budovy hlavního štábu zpravodajci pálili zpravodajský materiál, který nesměl padnout do rukou německým jednotkám.

Po okupaci se armáda stala naprosto zbytečnou a její části byly postupně likvidovány. Koncem června 1939 Jan Reindl vojsko opustil a likvidačním oddělením MNO byl určen za tiskového referenta. V polovině července se v nové funkci zúčastnil zvláštního přeškolovacího kurzu pro tiskové referenty. V podstatě se ale jednalo o formování odbojové organizace pod legálním krytím oficiální tiskové služby (tzv. Schmoranzova skupina tiskových důvěrníků). Po instruktáži, kdy byl zdůrazněn zákaz emigrace do zahraničí bez předchozího rozkazu, Reindl dostal krycí značku B-12 a byl přidělen k Okresnímu úřadu v Mladé Boleslavi.

Organizace, do které se zapojily desítky bývalých zpravodajských důstojníků československé armády, se postupně dostala do hledáčku německých bezpečnostních složek. Gestapo si pro Jana Reindla přišlo 25. srpna 1939. Při prohlídce, mimo běžných poznámek týkajících se např. nálad dělnictva a poměrů v Národním souručenství, Gestapo zaujaly především materiály evidentně přesahující rámec činnosti tiskového referenta, například zprávy o rozsáhlém rekvírování vozidel v odstoupených oblastech, v tzv. Sudetech.

Situace byla o to vážnější, že gestapo zahájilo zatýkácí vlnu po celém Protektorátu a v jejich sítích skončily desítky Reindlových kolegů. Po delších výsleších a po zjištění, že Němci o jeho aktivitách z výsledku již zatčených osob vědí, se Reindl ke své činnosti

Jan Reidl po svém zadržení Gestapem (ABS Praha)

začal pomalu přiznávat. Musíme ovšem zmínit, že výslechy byly vedeny brutálním způsobem a několik osob je nepřežilo. Můžeme jmenovat pplk. gšt. Tomáše Houšku, který v průběhu výslechu spáchal sebevraždu skokem z okna Petschkova paláce.

Cílené výslechy vedly k odhalení celé zpravodajské organizace. Německá tajná policie u jednoho z vedoucích pracovníků objevila i mapu popisující síť tiskových referentů v českých zemích spolu s jejich krycími jmény a asi 100 zpráv vojenského charakteru. Něco se sice podařilo včas zlikvidovat, ale i tak byl úlovek Gestapa dost bohatý.

Samotný proces s ústředím tiskových referentů proběhl 12. až 13. listopadu 1941. Lidový soudní dvůr v Berlíně odsoudil vedoucí pracovníky organizace k trestu smrti. Proces s českou devatenáctičlennou skupinou tiskových referentů, ke kterým patřil i Jan Reidl proběhl ve dnech 10. až 12. prosince 1941. Poslední den přelíčení si Reidl vyslechl rozsudek „Im Namen des Deutschen Volkes“ k osmiletému trestu káznice se ztrátou občanských práv pro přípravu velezrady a spiknutí za účelem zemězrady.

Reidl v průběhu války prošel různými věznicemi a káznicemi. Přes Pankrác a Drážďany se dostal do Ebrachu, kde těžce onemocněl tuberkulózou. Uvedená skutečnost předznamenala jeho další stěhování. Věznice Mírov, která se stala posledním Reindlovým místem věznění, se nacházela v obvodu landrátu Zábřeh a patřila ke známým nacistickým věznicím pro tuberkulózní trestance.

Nesmíme si dělat iluze o léčbě nemocných vězňů. Mírovská věznice, do které se Jan Reidl v lednu 1944 dostal, byla pro pobyt nemocných nevhodná již svou povahou. Prostory starého hradu se silnými zdmi a vlhkými celami se daly jen těžko vytápět, takže některým vězňům za velkých mrazů omrzaly končetiny.

Nicméně konec války se blížil a tím se lepšila i nálada vězňů. První předzvěsti přibližující se fronty byly proudy uprchlíků, které bylo možné z oken věznice pozorovat. Dne 8. května 1945 došlo k osvobození Zábřehu i nedaleké Mohelnice. A následujícího dne se vysněné svobody dočkal Jan Reidl a další vězni.

Domů se vrátil 15. května a již o několik dnů později vstoupil do KSČ. Následně se i přes ne zcela stabilizovaný zdravotní stav vrátil do armády. Ve stejné době postupně vznikala nová organizační struktura tzv. obranného zpravodajství (OBZ), které vzniklo

na přímou žádost představitelů Rudé armády u 1. československého armádního sboru v SSSR, a v budoucnu mělo získat vlivnou pozici i v poválečné armádě. V době, kdy vznikala na základě nové organizační struktury armády i nová struktura OBZ (později 5. oddělení HŠ MNO), se projevil nedostatek důstojníků a do funkcí museli být jmenováni i důstojníci předmnichovské armády, často bývalí příslušníci zpravodajské služby účastníci se odboje. Jedním z nich se stal škpt. gšt. Reindl a v dubnu 1946 začal u obranného zpravodajství pracovat jako soudní znalec. Až v září roku 1946 došlo k jeho zařazení do funkce přednosty 5. oddělení u Velitelství letectva Vojenské oblasti 1. Zanedlouho se dočkal povýšení do hodnosti pplk. gšt.

Uvedenou dobu však Reindla pronásledovaly vleklé zdravotní potíže a situace dospěla do fáze, kdy skoro nebyl schopen chůze. Až poté mu diagnostikovali tuberkulózu páteře. Lékaři ho okamžitě uložili do sádrového krunýře a od listopadu 1946 ho léčili upoutaného v sádrovém lůžku v Masarykově sanatoriu ve Vyšných Hágách na Slovensku. V poválečné realitě léčbu komplikoval i nedostatek jediného možného léku – streptomycinu. Ze sanatoria byl propuštěn až 21. prosince 1947. I po návratu do běžného života musel využívat speciální korzet.

Po dobu nemoci byl stále veden jako přednosta 5. oddělení Velitelství letectva Vojenské oblasti 1. Vzhledem k léčení však musel být přímý výkon uvedené funkce prakticky nemožný. Nicméně na základě žádosti nechvalně známého přednosty 5. oddělení HŠ MNO plk. Bedřicha Reicina je Reindl těsně po svém návratu do služby přemístěn na funkci přednosty 5. oddělení Velitelství letectva HŠ, kde setrval do února 1949.

Jeho stav se v uvedené době totiž zlepšil tak, že na jaře roku 1949 mohl začít s přeskolením na lehčí typy letounů. Jeho návrat mezi stíhací piloty přesto nepřipadal vzhledem k jeho věku a zdravotnímu stavu v úvahu. Počítalo se s ním ale pro vyšší velitelské funkce. V letech 1949 až 1950 absolvoval Nevyšší vojenskou akademii, po jejímž absolvování byl v září roku 1950 povýšen do hodnosti brigádního generála. Následně v letech 1950 až 1952 zastával funkci náčelníka štábu Velitelství letectva MNO a v letech 1952 až 1956 funkci zástupce velitele letectva pro vzdušnou obranu státního území.

Jedna z dalších zajímavých kapitol Reindlova života se začala psát právě v polovině 50. let 20. století. V uvedené době začaly státy Východního bloku do Egypta vyvážet zbraně a další vojenský materiál. Klíčovou úlohu významného zbrojního exportéra Násirovskému režimu převzalo Československo.

V Egyptě začala působit řada československých instruktorských skupin s úkolem příslušníky egyptských ozbrojených sil naučit zacházet s moderní vojenskou technikou. Dne 10. července 1956 tak do Egypta přiletěla skupina instruktorů pod vedením Jana Reindla s úkolem realizovat výcvik na letounech MiG-15bis.

V důsledku probíhajících náboženských svátků od počátku docházelo ke zpoždění a až po intervenci Egyptané Reindlovy instruktory přesunuli na letiště Al Kabrid, kde jim přidělili letku egyptského letectva. Výcvik po obsahové stránce probíhal v souladu s plánem a genmjr. Reindl na podzim 1956 svým nadřízeným hlásil úplné vycvičení jedné letky, přičemž další letku měli ve výcviku.

Prahu ale začaly znepokojovat zprávy, podle kterých měla být skupina sužovaná spory v osobní rovině. Do konfliktů mezi genmjr. Reindlem a jeho zástupcem pplk. Ludovitem Solárem se postupně zatáhlo více členů skupiny a situaci zbytečně hrotila i všudypřítomná nervozita způsobená mezinárodním napětím po znárodnění Suezského průplavu.

Následné šetření odhalilo nedostatečnou náročnost ze strany genmjr. Reindla, která nutně ovlivňovala kázeň celé skupiny. Nicméně ne všechna kritika snesená na Reindlovu hlavu byla zcela oprávněná.

Koncem října roku 1956 výcvik egyptských pilotů přerušily první výstřely Suezské války. Ihned po napadení Egypta Izraelem se Reindlovi instruktoři vrátili z prostoru výcviku do Káhiry, kde trvali na odsunu celé skupiny. Po neúspěšné žádosti o evakuační letoun se museli přesunout s dalšími československými pracovníky na jih do súdánského Chartúmu.

Je pravděpodobné, že se Reindlovi egyptští svěřenci účastnili vzdušných soubojů, avšak s jakým konkrétním výsledkem není známo. Nasazení egyptského letectva bylo z několika hledisek více než problematické. Nabízí se také otázka, zda krátká působnost československých instruktorů mohla v daném okamžiku efektivně přispět ke kvalitativnímu vzrůstu egyptského letectva. Doba vyčleněná na klidný a intenzivní výcvik byla přece jen krátká o nutné praxi nemluvě. Obecně bylo nasazení egyptské armády i egyptských vzdušných sil špatně koordinované, navíc doprovázené fatálními chybami.

Po válce se Reindlova skupina na pokyn pražských nadřízených vrátila ze Súdánu zpět do Egypta, kde provedla zhodnocení použitelnosti zachovalého materiálu. V podstatě se ale jednalo o ukončení celé mise, protože pokračovat ve výcviku bylo v poválečné situaci nemožné. Českoslovenští instruktoři se zpět domů vrátili v prosinci 1956.

Jana Reindla egyptská strana vyznamenala stříbrnou Medailí za zásluhy 2. stupně, tedy nejvyšším možným vyznamenáním, které mohl jako cizinec v Egyptě získat. V Československu se zvláštního ocenění nedočkal, protože zanedlouho ho nadřízení doporučili k přeložení do zálohy. V květnu roku 1957 Jan Reindl tak armádu po 35 letech služby opustil.

Po svém odchodu do výslužby se definitivně přestěhoval do své vilky v Rostokách u Prahy a nadále žil životem penzionovaného generála. Do života se mu nepříjemným způsobem promítla okupace Československa v roce 1968 a emigrace jediné dcery. Jeho život uzavřela tragická autonehoda nedaleko Českých Budějovic 26. června 1981.

Jan Reindl v hodnosti brigádního generála
(VÚA-VHA Praha)